

Δημοσθένης, Ἐπιτάφιος, 10 – 11

Ακολουθώντας την παραδοσιακή δομή των επιτάφιας λόγων, ο ρήτορας αναφέρεται διεξοδικά στα κατορθώματα των προγόνων ξεκινώντας από το απώτερο αθηναϊκό παρελθόν. Στο απόσπασμα που ακολουθεί ο ρήτορας εξυμνεί τα κατορθώματα των Αθηναίων στους Περσικούς πολέμους.

Ἐκεῖνοι τὸν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἀσίας στόλον ἐλθόντα μόνοι δις ἠμύναντο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ διὰ τῶν ἰδίων κινδύνων κοινῆς σωτηρίας πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν αἴτιοι κατέστησαν. Καὶ προεῖρηται μὲν ὁ μέλλω λέγειν ὑπ' ἄλλων πρότερον, δεῖ δὲ μηδὲ νῦν τοῦ δικαίου καὶ καλῶς ἔχοντος ἐπαίνου τοὺς ἄνδρας ἐκείνους στερηθῆναι· τοσοῦτω γὰρ ἀμείνους τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένων νομίζουσιν ἂν εἰκότως, ὅσον οἱ μὲν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ὄντες ἀριστεῖς δέκ' ἔτη τῆς Ἀσίας ἐν χωρίον πολιορκοῦντες μόλις εἶλον, οὗτοι δὲ τὸν ἐκ πάσης τῆς ἠπείρου στόλον ἐλθόντα μόνοι, τᾶλλα πάντα κατεστραμμένον, οὐ μόνον ἠμύναντο, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν τοὺς ἄλλους ἠδίκουν ἐπέθηκαν.

Λεξιλόγιο

- **εἰκότως (επίρρ.)** = λογικά, φυσιολογικά, δικαιολογημένα.
- **οἱ ἀριστεῖς** = οἱ ἐπίλεκτοι, οἱ πιο γενναῖοι.
- **εἶλον < ἀόριστος β' του ρ. αἰρέω,-ῶ** = · κυριεύω (για πόλεις), συλλαμβάνω (για ἀνθρώπους).
- **τό χωρίον** = ἡ οχυρὴ τοποθεσία.
- **καταστρέφομαί τι / τινά** = υποτάσσω, υποδουλώνω.
- **τιμωρίαν ἐπιτίθημι** = τιμωρῶ.

Μετάφραση – Κατανόηση

1. Να μεταφράσετε το κείμενο.
2. Με ποιους συγκρίνει ο Δημοσθένης τους Αθηναίους που πολέμησαν στους Περσικούς πολέμους, ποιους θεωρεῖ ἀνώτερους και πῶς αιτιολογεῖ την ἐκτίμησή του;

Ασκήσεις

1. Να εντοπίσετε μέσα στο κείμενο πέντε (05) ομοιόπτωτους ονοματικούς προσδιορισμούς καθώς και τις λέξεις που αυτοὶ προσδιορίζουν.

2. Να εντοπίσετε τις **αντωνυμίες** του κειμένου, να τις κατατάξετε ανάλογα με το είδος τους και να γράψετε την αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού στο ίδιο γένος.
3. Να γράψετε **τους άλλους βαθμούς** (παραθετικά) των παρακάτω επιθέτων και επιρρημάτων: **πρότερον, δικαίου, καλῶς, ἀμείνους**.
4. Να κλίνετε σ' όλες τις εγκλίσεις τον **παθητικό μέλλοντα** και τον **παθητικό αόριστο** του ρ. **στεροῦμαι** (στερηθῆναι).
5. Να κλίνετε στην ενεργητική και τη μέση φωνή τον **μέλλοντα** (σ' όλες τις εγκλίσεις) και τον (άσιγμο) **αόριστο α'** (σ' όλες τις εγκλίσεις) του ενρινόληκτου ρήματος **ἀμύνω - ἀμύνομαι**.

Προαιρετικές Ασκήσεις

1. Να εντοπίσετε τα **πρωτόκλιτα** και τα **τριτόκλιτα** ουσιαστικά του κειμένου και να γράψετε την αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού, εφόσον κάτι τέτοιο είναι δυνατόν.
2. Να κλίνετε τον **παρακείμενο** (σ' όλες τις εγκλίσεις) και τον **υπερσυντέλικο μέσης φωνής** του (αφωνόληκτου) ρήματος **καταστρέφομαι** (κατεστραμμένον).
3. Να γράψετε το β' ενικό και το γ' πληθυντικό όλων των εγκλίσεων του ενεστώτα και του αορίστου στη φωνή που βρίσκεται ο καθένας από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους: **ἐλθόντα, κατέστησαν, στρατευσαμένων, εἶλον, ἐπέθηκαν**.
4. Να κλίνετε το απόλυτο αριθμητικό **εἷς, μία, ἓν**.
5. Να εντοπίσετε τους **εμπρόθετους επιρρηματικούς προσδιορισμούς** του κειμένου και να τους χαρακτηρίσετε συντακτικά (τι δηλώνουν και ποιο ρηματικό τύπο προσδιορίζουν).